

[Poul Hansen (Grenaa).]

til hensigt at give de små skoler en gunstigere økonomisk stilling. Det blev i udvalget stærkt fremhævet, at de små skoler har deres særlige betydning som kulturcentre for deres egn, mens de på den anden side ofte har en sådan beliggenhed, at de ikke kan regne med nogen større elevtilgang, der kan stabilisere økonomien. I stedet for som først foreslået at hæve grundtilskuddet fra 1 000 til 3 000 kr. for alle skoler uanset størrelsen enedes man derfor om at graduere dette, således at de små skoler får 4 000 kr. om året, de mellemstore 3 000 og de store 2 000 kr.

De til punkterne 9 og 11 stillede ændringsforslag, ændringsforslagene nr. 4 og 6, vedrører opretholdelse af de hidtil gældende alderstillæg, som i henvend en snes år har været udbetalt direkte af undervisningsministeriet til forstandere og lærere med 600, 1 200 og 1 800 kr. om året efter henholdsvis 5, 10 og 15 års arbejde indenfor højskolen. Lovforslaget hæver statens tilskud til lærerlønnen fra halvdelen til 70 pct.; til gengæld skulle skolerne selv af det forhøjede tilskud udrede alderstillægget. Der blev imidlertid gjort store betænkeligheder gældende både fra lærerside og fra udvalgets medlemmer. Man nærede ængstelse for, at skoler i økonomisk vanskelige perioder skulle føle sig tvunget til at afskedige de mere modne lærere for at aflaste en anstrengt økonomi, fordi alderstillæggene repræsenterer en økonomisk belastning, når de skal udredes af skolerne selv. Da de erfarne læreres undervisning må siges at have afgørende betydning for skolerne, gik den højtærede minister med til at opretholde det af staten direkte udbetalte alderstillæg, selvom det betød, at ministeren herved gav afkald på en ændring i loven, der havde sammenhæng med de almindelige bestræbelser for at få simplificeret det administrative arbejde i ministeriet. Det forekommer mig, at der er grund til at takke den højtærede minister for den forståelse, som her er udvist.

Ændringsforslag nr. 5 til punkt 10 betyder kun, at en linie af redaktionelle grunde glider ud. Stigningen fra 35 til 50 pct. af tilskuddet til undervisningsmateriel opretholdes som oprindeligt foreslået.

Lovforslagets bestemmelse under punkt 17 vedrørende § 13 om, at der til ophold ved statsanerkendte højskoler og landbrugsskoler i de andre nordiske lande kan ydes tilskud som til ophold ved danske højskoler, har været drøftet nærmere i udvalget, idet man ganske naturligt ønskede, at der her kunne blive tale om gensidighed. Det er imidlertid blevet oplyst overfor udvalget, at dette spørgsmål har været drøftet på Nordisk Råds møder i Oslo og Stockholm, og det fremgår af disse drøftelser, at man overvejer lignende bestemmelser i Norge og Sverige, og at dette er blevet stærkt anbefalet af Nordisk Råds kulturudvalg. Udvalget har derfor kunnet tilslutte sig denne tilføjelse til paragraffen, idet man håber, at den må medvirke til den ønskede gensidighed i Norden og til et stærkt nordisk indslag i skolerne i samtlige nordiske lande.

På mit partis vegne skal jeg blot udtale min glæde over, at det er lykkedes at opnå almindelig enighed om det meste af lovforslaget. Vi tillægger højskolerne så stor betydning både for ungdommens personlige udvikling og for dens indleven i et demokratisk samfunds kulturliv, at vi meget gerne medvirker til at give skolerne sådanne kår, at de uden generende økonomiske vanskeligheder kan røgte opgaven som skoler for det bredest mulige udsnit af dansk ungdom.

Det af venstre og det konservative folkeparti i udvalget stillede ændringsforslag vedrørende loft over det til bygningernes og inventarets værdi knyttede 3½ pct.s tilskud må jeg anmode tingets medlemmer om at stemme imod. Venstres medlemmer i udvalget har stillet sig selv den opgave at udarbejde forslag til et loft over det omtalte tilskud. Resultatet er efter min mening ikke godt. Det omhandlede tilskud på 3½ pct. er ikke et egentligt bygningstilskud, men er knyttet til bygningernes og inventarets værdi, fordi man derved opnår at kunne graduere tilskuddet til de forskellige skoler efter skolernes størrelse og efter de med størrelsen forbundne generalomkostninger. Nu ønsker venstre med tilslutning fra det konservative folkeparti at lægge et loft, hvorefter tilskud kun skal kunne ydes på grundlag af en vurderingssum på indtil 2 mill. kr. til nye skoler. For beløb, der kommer derudover, skulle tilskuddet falde